

Deurnsche Peel

Voor 1850 was De Peel een hoogveengebied van zo'n 30.000 hectare, ongeveer van Weert in het zuiden tot Grave in het noorden. Het moerassige gebied was nauwelijks toegankelijk en vormde daardoor eeuwenlang een rijksgrens. Door grootschalige turfwinning en daarna ontginning tot landbouwgrond, is het grootste deel van het hoogveen verdwenen.

Reizend door de groene omgeving nam Henk van der Scheer een kijkje in de Peel

Imkeren in de groene omgeving: De Peel

Het veen

Na de laatste ijstijd ontstond het hoogveen op de Peelhorst, een zandige vlakte. Op relatief geringe diepte bevinden zich ondoordringbare kleilagen. Daardoor stagneert de opname van regenwater en vormt zich veen. Dat groeide in de loop van duizenden jaren aan tot een metersdik pakket en breidde zich ook uit over de Centrale Slenk, een enorme 'badkuip', ten westen van de Peelhorst. Het huidige Nationaal Park De Groote Peel bevindt zich in die slenk; de beide Natura 2000-gebieden (Deurnsche Peel en Mariaveen) bevinden zich op de Peelhorst.

Natuurwaarde

De Groote Peel is vooral vermaard om zijn vogelrijkdom. Behalve talrijke algemene planten, vind je er specifieke hoogveenplanten zoals allerlei veenmos, zonedauw, kleine veenbes en lavendelheide. Op de nattere plaatsen groeien tussen de heide orchideeën, klokjesgentiaan en grote wolfsklauw. Het is een landschap van water, moeras, heide en kleine stukjes bos. De grote waterplassen, de veenputjes, de peelbanen en de peelvaarten vertellen samen de geschiedenis van de turfwinning.

In de Deurnsche peel en Mariapeel is decennialang voedselrijk kanaalwater ingelaten. Daardoor is dit veen in vergelijking met andere hoogveenrestanten

in ons land behoorlijk voedselrijk. Lokaal groeien hele velden van rode bosbes.

Van veen naar varkens

Vroeger waren de uitgestrekte heidevelden en later de boekweit van groot belang als dracht voor de bijen. Dertig jaar geleden was er ook veel koolzaad.

In Deurne staat nog steeds een oliemolen waar de olie uit het zaad werd geperst.

In de zandstreek waren er vanouds gemengde bedrijven. Na 1970 groeide de intensieve veehouderij, vooral varkens en pluimvee. De Peel is nu één van de gebieden met de grootste varkens- en pluimveedichtheid ter wereld. Van het 'gemengde' is

.....

'Mijn kinderen eten turf'

Het verhaal van Toon Kortooms speelt zich af in de Peel omstreeks 1860 en gaat over de veenderij daar. Vanaf 1853 begonnen de gebroeders Van der Griendt met de industriële vervening en werden kolonies als Griendtsveen en Helenaveen gesticht. Aan de randen van de Peel, waar het landschap meer bestond uit heidevelden dan uit dikke lagen veengrond, ontgon de Heidemij de grond ten behoeve van landbouw. Nu resteert nog ongeveer 4000 hectare veen, in bezit van Staatsbosbeheer.

.....

de verbouw van snijmaïs en kuilgras voor de koeien overgebleven. Dat alles had natuurlijk gevolgen voor de bijenhouderij. In het gebied is bijenhoudersvereniging 'Sint Ambrosius Peelland Deurne' actief. Die bestaat al heel lang: eind augustus vieren de leden het 150-jarig bestaan. Voorzitter Math van Hugten en Jan Berkers, voorzitter van de jubileumcommissie, vertelden me over de imkerijgeschiedenis. "We zijn bezig die ontwikkeling te beschrijven in het boek over 150 jaar imkeren door de Deurnese imkers", vertelt Jan Berkers.

De Ossenbeemd

Ik spreek beide heren op het natuur- en milieucentrum de Ossenbeemd. Vroeger werden de ossen gedrenkt in de laagte van dit terrein, vandaar de naam. Nu is het een prachtige locatie met natte en droge plekken, grenzend aan het kasteelpark van Deurne en het dal van de Vlier. Er groeien allerlei planten en tijdens mijn bezoek bloeiden er drie schitterende hoogstamperenbomen. Sinds 2003 staat er de bijenstal van de vereniging. Verder lopen er een paar geiten en schapen en ook huizen er tientallen wilde konijnen. Die nopen wel tot afgazen van de bijenstal om de bloemen vlak daarvoor te beschermen. Voorheen stond er een verenigingsstal op een volkstuincomplex. Dankzij subsidies van de gemeente en sponsorgelden kon in eigen beheer de huidige stal worden gebouwd.

De vereniging telt ongeveer vijftig leden, vertelt Math. In de zomer is een aantal bereid om in het weekend bezoekers te ontvangen in de stal en zijn er andere vrijwilligers die vertellen over de natuur en het milieu in de buurt. In het gebouw draait dan een DVD-film over bijenhouden. Dat trekt veel bezoekers waaronder ook geïnteresseerden voor een beginnerscursus bijenteelt.

De Deurnese imkers

In 1960 fuseerde de bijenhoudersvereniging 'Sint Ambrosius', lid van de Noord-Brabantse Christelijke Boerenbond (NCB), met de andere Deurnese imkerverenigingen en sindsdien voert de vereniging de naam 'Sint Ambrosius Peelland Deurne'. Vroeger werd er wel gereisd naar boekweit en koolzaad, maar dat is verleden tijd. Nu verhuurt een enkel lid nog volken voor de bestuiving van blauwe bes, maar verreweg de meesten hebben maar een paar volken. In het buitengebied staan die bij huis; leden in Deurne kunnen ze in de verenigingsstal zetten. Daar win je hier over het algemeen meer honing dan in het buitengebied. De honing kan aan de vereniging worden verkocht. Er komt dan een verenigingsetiket op de pot en ze wordt aan de man gebracht op markten en braderieën. Ook kweken de leden drachtplantjes op en ook die worden op markten verkocht. Dat alles leverde in de afgelopen jaren zoveel op dat er nu

Boven: Bemesting voor inzaai van snijmaïs
Onder: Bij de bijenstal op De Ossenbeemd. Math van Hugten (!) en Jan Berkers met dummie van het jubileumboek
Foto's Henk van der Scheer

een mooi feest van kan worden gevierd.

Wat 'Ambrosius' ook doet, is samen met de wildbeheereenheid stukken grond inzaaien met drachtplanten. De gemeente stelt daarvoor percelen beschikbaar en een aantal jagers van die wildbeheereenheid zijn boer en beschikken over een tractor. Gewoonlijk wonen in de buurt wel imkers; die profiteren dan van een mooie dracht.

De meeste Deurnese imkers 'aalsteren' en winnen jaarlijks een flinke bak honing per volk. De meeste leden houden Carnica's. Een aantal promoot actief het houden van die rasbijen en levert materiaal aan een ieder die wil.

Feest in Deurne

Het jubileumfeest is in het weekend van 31 augustus en 1 september op 'de Ossenbeemd' in Deurne. 's Zaterdags alleen voor de leden; op zondag is iedereen welkom in de feesttent. Die wordt ingericht met o.a. fotoseries en antieke gebruiksvoorwerpen. Uiteraard kan de stal worden bezocht. Dan is ook het jubileumboek klaar en wordt dat uitgereikt aan een vertegenwoordiger van de gemeente. Daarnaast krijgt de gemeente vijf lindebomen aangeboden. Daarna zijn tien scholen uitgenodigd voor een bezoek aan de stal en een les over honingbijen en wilde bijen, waarbij de kinderen een nestkastje voor wilde bijen mogen maken. De vereniging vindt educatie een belangrijke zaak, want alleen zo werk je aan de toekomst.

Van harte gefeliciteerd en een mooi feest toegewenst!